

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 09 · 2020

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

ЛИЧНО ВРЕМЕ СЪС
СИЛВИЯ КЕРТЕС
ÉNIDŐ KERTÉSZ SZILVIÁVAL

Лагер по роден език и народознание във Фертьод • Anyanyelvi és népismereti tábor Fertődön • Summerfest 2020

Високо държавно отличие за Естер Кнейс, художник килимар • Magas állami elismerést kapott Kneisz Eszter kárpitművész

ГРАДСКИ ДЕТСКИ
ЛАГЕР В БЪЛГАРСКИЯ
КУЛТУРЕН ДОМ

От 13 до 16 юли Българското републиканско самоуправление организира градски детски лагер. Четиридневната програма бе осъществена в Българския културен дом.

Организаторите на лагера наблегнаха на обучението по народни танци. Една от главните причини за това беше, че, поради ограниченията, въведени във връзка с разпространението на коронавируса, много от репетициите на танцовите състави не се състояха. Лагерът беше добра възможност да се навакса пропуснатото. А най-стойностната страна на програмата беше възможността децата да се срещнат отново след дългото време на изолация, да играят и да учат заедно в позната среда.

Освен танците, участниците в лагера имаха възможност да проявят своите дарби и в областта на спорта и игрите на открито. Благодарение на презентацията на актрисата Габриела Хаджикостова децата обогатиха познанията си по етнография, запознаха се с автентични предмети от българския бит и с елементите, които се използват при различните народни танци (вретено, кърпа, геза, стомна, бъклица). А световноизвестният джаз музикант Вуктор Том демонстрира на различни духови инструменти характерното звучене на българската народна музика. В последния лагерен ден участниците посетиха Сенменгре, където се запознаха с културното и духовното наследство на българските градинари.

Лагерът бе осъществен със съдействието на унгарското правителство.

NAPKÖZIS GYEREK-
TÁBOR A BOLGÁR
MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

A Bolgár Országos Önkormányzat július 13-16. között rendezte meg bolgár napközis gyermektáborát. A négynapos programnak a Bolgár Művelődési Ház adott otthont.

A tábor alatt a szervezők különösen nagy hangsúlyt fektettek a néptánc oktatásra. Ennek egyik fő oka az volt, hogy a koronavírus járvány alatt bevezetett korlátozások következményeként számos táncpróba elmaradt, de a tábor jó alkalmat teremtett arra, hogy bepótolják a kiesett időt. A program legnagyobb hozadéka mégis az volt, hogy a gyerekek hosszú idő után ismét találkozhattak és ismerős környezetben játszhattak és tanulhattak együtt.

A táncokon kívül különböző sportokban és vetélkedőkön is megcsillogtathat-

ták tehetségüket a táborozók, továbbá izgalmas művészeti programokon vehettek részt. Hadzsikosztova Gabriella színművész előadásán keresztül tovább gyarapították néprajzi ismereteiket, és megismerték a különböző néptáncokban használt kellékek (köcsög, pörgető, kendő, pásztorbot) eredeti funkcióját. Tóth Viktor világhírű jazz-zenész pedig különböző fúvós hangszereken mutatta be a bolgár népzene jellegzetes hangzását. A tábor zárásaként a csapat Szentendrére is ellátogatott, hogy felfedezze a bolgár kertészek kulturális és szellemi örökségét.

A tábor létrejöttét Magyarország Kormánya támogatta.

ЛАГЕР ПО РОДЕН ЕЗИК И НАРОДОЗНАНИЕ ВЪВ ФЕРТЪОД

От 17 до 21 юли Българското републиканско самоуправление проведе във Фертюд традиционния си лагер по роден език и народознание.

Наред с обучението по народни танци, организаторите на лагера бяха подготвили разнообразна програма. Децата се запознаха с най-важните обекти на региона, играха „Война на числата“ в парка на двореца „Естерхази“, участваха в забавна викторина,

посетиха „Фемил парк“ в Австрия. Последния ден всеки участник изготви по една рисунка с най-запомнящите се моменти от изминалите дни.

Лагерът бе осъществен със съдействието на унгарското правителство.

ANYANYELVI ÉS NÉPISMERETI TÁBOR FERTŐDÖN

2020. július 17-21. között rendezte meg hagyományos anyanyelvi és népismereti táborát Fertődön a Bolgár Országos Önkormányzat.

A táncoktatás mellett számos szabadidős foglalkozással és játékkal készültek a szervezők. A program keretében a gyermekek felfedezték a környék nevezetességeit, számháborúztak az Esterházy-kastély parkjában, játékos vetélkedőkön vettek részt, továbbá ellátogattak az ausztriai Family Parkba is. Zárásként pedig megörökítették a tábor alatt szerzett varázslatos élményeiket.

A tábor létrejöttét Magyarország Kormánya támogatta.

ВИСОКО ДЪРЖАВНО ОТЛИЧИЕ ЗА ЕСТЕР КНЕЙС, ХУДОЖНИК КИЛИМАР

В средата на месец август в концертната зала „Пещи Вигаго“ Миклош Кашлер, министър на човешките ресурси, и Петер Фекете, държавен секретар по културата към Министерството на човешките ресурси, връчиха наградите на художниците, отличени по случай унгарския държавен празник 15 март.

Художничката килимар Естер Кнейс беше наградена с отличието „Ноеми Ференци“, като признание за нейния изключителен принос в областта на приложното изкуство и индустриалния дизайн.

Естер Кнейс е творец с многостранна изява, използващ различни визуални

техники. Завършва като goblenист в Унгарската академия за приложни изкуства, член е на много организации, сред които: Асоциация на унгарските художници и приложници, Сдружение на унгарските килимари. Смело експериментира, благодарение на творческото ѝ въображение най-новата галерия за стойностно съвременно изкуство, галерия „ТАТ“, не само я приютава, но и отпраща главно място на творбите ѝ. Като заместник-председател на Унгарската фондация за текстилно изкуство смята за своя важна задача укрепването на унгарско-българските връзки сред художниците.

Започва кариерата си с акварелни творби и проекти за goblenи – геюност, която обиква все повече с течение на времето. Продължителното отдаване на творбата и благородството при тъкането на goblenи, художничката допълва с акварели, които за нея са израз на свободата на мисълта, неповторимостта на моментното преживяване. Тематиката

на нейното изкуство е вдъхновена от природата, от цветовете и пейзажа. „Да намериш и отразиш целостта, която се крие в детайла, това смятам за моя главна задача.“ – споделя Естер Кнейс.

Сърдечно я поздравяваме за наградата и желаем много успехи на бъдещите ѝ творби!

MAGAS ÁLLAMI ELISMERÉST KAPOTT KNEISZ ESZTER KÁRPITMŰVÉSZ

Augusztus közepén Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere és Fekete Péter, az Emmi kulturális államtitkára átadta a március 15. alkalmából odaítélt művészeti díjakat a Pesti Vigadóban.

Ferenczy Noémi-díjat vehetett át kiemelkedő iparművészeti, ipari tervezőművészeti tevékenységének elismeréseként Kneisz Eszter kárpitművész.

Kneisz Eszter gobelinművész számos vizuális műfajban otthonosan mozgó, sokoldalú alkotó. A Magyar Iparművészeti Főiskola gobelin szakán szerzett diplomát, s többek között tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének, a Magyar Kárpitművészek Egyesületének. Merész kísérletező kedve, kreativitása révén a friss, színvonalas kortárs kezdeményezésekre nyitott TAT Galéria is befogadta, sőt „árbócára” tűzte a művésznő remek alkotásait. Kneisz Eszter a Magyar Textilművészeti Alapítvány alelnökeként szívügyének tekinti a bolgár-magyar művészbártság és kapcsolatrendszer erősítését.

Pályáját akvarellezéssel és gobelin-tervek készítésével kezdte, amit az évek múltával egyre jobban megszeretett. A gobelinszövés nemessége, lassúsága mellett a vízfestés adja meg számára a szabadságot és a pillanat megismételtetlenségének élményét. Művészetének témáját a természet, a virágok és a tájak ihletik. „Megtalálni a részletben rejlő egység képét, és megörökíteni azt, ez az igazi feladat számomra.”- vallja a művésznő.

Gratulálunk a díjhoz és sok sikert kívánunk további munkájához!

SUMMERFEST 2020

Тази година за 26. пореден път се проведе популярният международен фолклорен фестивал Summerfest. На 15 август българският детски танцов състав „Росица“, оркестър „Право“ и оркестър „Мартевица“ участваха в програмата, а на 22 август танцов състав „Янтра“ гостува с богата програма в Тъкобол.

Международният фолклорен фестивал Summerfest води началото си от 1994 година. В началото фестивала се провежда само с участието на няколко гържави, трае само няколко дни, с програми в три близки едно до друго селища: Тъкобол, Рацкеве и Сазхаломбата. От 2018 година Рацкеве е заменен със Сигетсентмиклош. И за трите

градчета е характерно, че ревностно пазят традициите и фолклора си. Така се появява идеята за организиране на общ фестивал.

В Summerfest днес участват приблизително 700 танцьори и музиканти от 20 страни. Скоро след създаването си фестивалът преминава през оценяване от CIOFF, което гарантира високото качество на програмите. Тази година, поради ограниченията, свързани с коронавируса, във фестивала не можаха да вземат участие чужди състави. Организаторите включиха в програмата унгарски фолклорни ансамбли и оркестри, както и танцови групи на различни националности в Унгария.

Главната цел на Summerfest прогласява да бъде изграждането мост свързващ националностите. Преминавайки по него можем да се запознаем с техните традиции, фолклора и културата.

SUMMERFEST 2020

Idén 26. alkalommal rendezték meg a nagyszabású Summerfest Nemzetközi Folklórfesztivált. Augusztus 15-én a Roszica Bolgár Gyermekek Néptánc-együttes, a Pravo Zenekar és a Martenica zenekar Szigetszentmiklóson mutatkozott be, augusztus 22-én pedig a Jantra Néptáncegyüttes Tökölön adott nagyszabású műsort.

A Summerfest Nemzetközi Folklórfesztivál 1994-ben nyitotta meg kapuit a közönség, a külföldi táncosok és fellépők előtt. Kezdetekor még csak pár ország részvételével zajlott a néhány napos fesztivál három egymáshoz közeli településen: Tökölön, Ráckeven és Százhalombattán. 2018-tól Ráckevét Szigetszentmiklós váltotta fogadó városként. Mind a három kisvárost magasfokú hagyományőrzés és folklór jellemzi, ez szülte az igényt egy

közös szervezésű fesztivál megszervezésére.

A Summerfesten mostanra 20 ország, közel 700 néptáncossal és zenésszel képviselteti magát. A rendezvény hamar elnyerte a CIOFF minősítést, amely bizonyítéka a magas színvonalú programoknak. Idén a koronavírus körüli korlátozások miatt külföldi fellépők nem vehettek részt a fesztiválon, így a szervezők a hazai nemzetiségi és magyar táncegyüttesek, zenekarok közreműködésével állították össze a programot. A Summerfest fő célja továbbra is az, hogy hidat építsen a nemzetek között, amelyen áthaladva megismerhetjük egymás hagyományait, népzeneit és kultúráját.

ПО НОВ ПЪТ

В средата на септември беше обявено официално, че трябва да се разделим със сградата на улица „Байза“ № 44 – собственост на унгарската държава.

След закриването на Българското гръжовно училище „Христо Ботев“ през 2011 година българската гръжава върна сградата на унгарската гръжава. Ръководителите на нашата общност, положили много усилия и след дълги преговори с унгарската страна успяха да извоюват правото на ползване на сградата срещу заплащане на наем. Сега собственикът с решение на Министерски съвет от 10 септември влиза отново във владение, но за сметка на това предоставя средства за построяване на ново българско образователно и културно средище. С това се слага началото на най-значимия проект на националностите в Унгария.

Силна е емоционалната привързаност към сградата на ул. „Байза“ не само на възпитаниците на Българското училище „Христо Ботев“, а и на всички, които са работили и творили в тази сграда в продължение на 50-60 години. През последните 10 години бяха положени немалко усилия за нейното развитие и изпълване със съдържание. Днес имаме възможност да се сбъдне една дългогодишна мечта на българската общност, да се осъществи цел-

та, поставена още с основаването на дружеството през 1914 година – Българското училище в Будапеща да има свой собствен дом.

Благодарение на ръководителите на общността, след преговори с унгарската гръжава, на празния парцел до българската църква, който е собственост на Дружеството на българите в Унгария, започва строеж на гореспоменатия комплекс – истинско модерно обществено-образователно средище. В него ще се помещава детската градина, училището, библиотеката, българската галерия и останалите институции на общността. Средствата за построяването му са осигурени от унгарската гръжава, което е огромен жест и знак на уважение към българите в Унгария.

В многогодишната си история Българското училище се е помещавало на различни места в Будапеща. Но с изграждането на новия комплекс едно го друго ще застанат училище, църква и културен дом. Трите най-важни огнища за съхраняване на българския дух. Трите стълба на нашата общност.

обществен живот • közélet

ÚJ ÚTON

Szeptember közepén hivatalosan is bejelentették, hogy meg kell válnunk a magyar állam tulajdonát képező Bajza utca 44. szám alatti épülettől.

A Hriszto Botev Bolgár Iskola 2011-ben történt bezárása után a bolgár állam visszaadta az épületet a magyar államnak. Közösségünk vezetői rengeteg erőfeszítést tettek, és a magyar féllel folytatott hosszas tárgyalások után sikerült elérniük, hogy vagyonkezelésbe kapjuk az épületet vagyonhasználati díj fizetése ellenében. Most a tulajdonos, Magyarország Kormánya szeptember 10-én meghozott rendeletével újra birtokba veszi az épületet, de ellentételezésként biztosít egy új bolgár oktatási és kulturális központ felépítéséhez szükséges összeget. Ezzel kezdetét veszi a magyarországi nemzetiségek legjelentősebb projektje. A Bajza utcai épülethez nagyon komoly érzelmi kapcsolat fűzi mind a Hriszto Botev Bolgár Iskola egykori növendékeit, mind pedig mindazokat, akik az elmúlt 50-60 évben ott dolgoztak és alkottak. Az utóbbi 10 évben nagyon sok minden történt az épület felújítása és tartalommal való megtöltése érdekében. Most lehetőségünk nyílik arra, hogy beteljesüljön a bolgár közösség régi álma, hogy megvalósuljon az a cél, amit még az egyesület 1914-es alapításakor tűztek ki – a Bolgár Iskolának Budapesten saját otthona lesz.

A közösség vezetőinek köszönhetően a magyar állammal lefolytatott tárgyalások eredményeképp a bolgár templom melletti üres telken, amely a Magyarországi Bolgárok Egyesülete tulajdonát képezi, megkezdődik a fent említett épületegyüttes építése, amely egy valóban modern oktatási és közösségi színtér lesz. Helyet kap benne az óvoda, az iskola, a könyvtár, a bolgár galéria és a közösség többi intézménye. A felépítéséhez szükséges összeget a magyar állam biztosítja, ami egy hatalmas gesztus és a magyarországi bolgárok tiszteletének a jele.

Sokéves története alatt a Bolgár Iskola több különböző épületben működött Budapesten. Az új épületegyüttes megvalósulásával egymás mellé kerül az iskola, a templom és a művelődési ház – a bolgár szellemiség megőrzésének három legfontosabb központja, közösségünk három pillére.

ОТ БЪЛГАРСКАТА МУЗИКА КРЪВТА МИ ЗАВИРА ИНТЕРВЮ СЪС СИЛВИЯ КЕРТЕС

Изпълнена с енергия, с невероятно чувство за хумор, любопитна за света, гръзка, готова да пробие стени, да премисли и промени живота си, да следва стъпките на танца, силата на песента, да научава езици, да бъде открита и откривена с много хора в много страни и да не е само винаги усмихната, а да се смее, много да се смее със заразителен смях.

Когато я слушах за първи път на един Бабинген, я кръстих фиданката с меденото гласче. С течение на годините този глас стана по-могъщ, разви се в много посоки, но звънливостта и меденото в него се запазиха.

Български Весту *Къде е твоето „у дома“?*
Силвия Кермес Лека-полека навъртам третата си година в Берлин и от момента, в който се преместих да живея тук, постепенно изграждам сравнително съзнателно дома си в Шьонеберг. Благодарение на това, както вероятно и с времето, ми става все по-уютно да живея в този град, но преди това се чувствах у дома и в Обуда, и в България и дори в едно уединено чилийско градче. Посещението на тези места е като среща със стар добър приятел: продължаваме там, където се разделихме.

БВ *Къде си родена? Къде се чувташ добре?*
СК Родена съм в Будапеща и съм израснала в Обуда. Толкова обичах да живея в III район, че известно време изобщо нямах намерение да се местя другаде. После, когато видях свят, почувствах, че все по-силно ме влече опознаването на галечни места не само като турист. Исках да навляза по-дълбоко в реалността на други гържави. В момента за мен условията в Берлин са просто идеални.

БВ *От къде, кого идва българското в теб?*
СК Майка ми е родом от село Китка, Варненско, където преминаваха дългите лета на детството ми. Определящо е, че българската част в мен произхожда от село. В Унгария подкрепях българската си идентичност чрез редовното посещаване на мероприятията на Българския културен дом – както го наричаме „Културката“ и след като се присъединих към Танцов

състав „Янтра“, намерих мястото си между българите в Унгария. И като допълнителен отговор на първия въпрос – където и да отида, винаги ще считам „Янтра“ и „Културката“ за свой дом.

БВ *Къде са корените ти?*
СК Доколкото знам, корените ми се заплитат из цяла Източна Европа. Например българската ми баба е имала гръцко име и е избягала на времето от Одрин на българска територия след очертаването на новите граници. Изглежда че от няколко поколения наред жените в моя род са били скитници.

БВ *Какво и къде си завършила?*
СК Непосредствено след зрелостните изпити в гимназията в Обуда следвах и завърших екзотично звучащата специалност „метеорология“ в Природонаучния факултет на Университета „Йотвъш Лоранс“. След натрупване на няколко години изключително полезен международен трудов опит в логистика и маркетинг, осъзнах, че кариерата в една корпорация не е моята дългосрочен път, но още не виждах алтернатива. Взех безумно решение, научих испански и хукнах да живея в Чили. За фантастичните ми преживявания бих могла да напиша цяла книга. И точно те ме насочиха към Германия, да кандидатствам в Университета за изкуства в Берлин („UdK“).

БВ *Изпитваш ли удоволствие от това, което правиш?*
СК Обучението по музикална педагогика, в което участвам, е едно от най-хубавите неща, които можеха да ми се случат. Дълъг професионален път и психологически опит говеде до успешните приемни изпити, след които всъщност започна трудното: съчетаването на две университетски специалности с работа на половин ден на немски. Наслаждавам се на предизвикателството, защото наградата за усилията ми е, от една страна, развиването на артистични и педагогически компетенции с помощта на отлични учители и ментори, от друга страна, в близко бъдеще е шанс за работа, която се превръща в мое призвание.

БВ *Преследваш ли мечтите си?*

СК Постепенно все по-уверено. Но това не винаги е било така. Трябваше да се науча да слушам вътрешния си глас.

БВ *Какво те привлича в България? Имаш ли любимо място?*
СК Дълго време посещенията на роднините и на Черноморието бяха основната цел на пътуванията ми. Между-временно започнах да предпочитам планините вместо морето, понеже не виждам да съществува по-подходящо място за мен, където да се загубя в природата на дълги планински походи, които са моя голяма страст. В последните години в България ме привлича и възможността за посещаването на семинари по народно пеене. Миналата година участвах в разложкия курс на Бинка Добрева, а тази година ми предложих Лятната музикална академия в Широка Лъка, за нея спечелих една стипендия на ДААД (Германска служба за академичен обмен) чрез университета. Въпреки че заради коронавируса отмениха самата академия, благодарение на организаторите и в съгласие със спонсорите успях да реорганизирам уроците си по народно пеене в София. В момента приключваме близо двуседмична, интензивна и ползотворна сесия с невероятната певица и вокална педагожка Мария Лешкова (позната от Ансамбъл „Филип Кутев“ и „Мистерия на българските гласове“). Народното звукоизвличане не е лесно за преподаване, то е нещо по-инстинктивно от останалите стилове, въпреки това Мария Лешкова успя да ми даде много полезни съвети и инструкции, които ще определят пътя ми на развитие в дългосрочен план. Много съм впечатлена от нейните уроци.

БВ *Знам, че сега живееш в Берлин. Какво те отведе там?*
СК Когато се преместих в Чили, работих доброволно в различни семейни ферми, устойчив бизнес за обмяна при настаняване на пълен пансион, докато не попаднах в едно музикално училище в най-рядко населения регион в страната, където преподавах пеене, ръководех детски хор, изнесох концерти и изпълнявах улична музика, тъй като преди това повече от десет години се бях занимавала с класическо пеене.

Благодарение на придобития опит ми стана ясно, че искам да се развивам в тази насока, за която безплатното и висококачественото немско висше образование изглеждаше най-доброто решение.

БВ *Какво отнесе със себе си в Германия?*
СК Откритост и етнологичен интерес. И една 40-годишна ретро скаричка (т.н. „парти грил“).

БВ *Обичаш ли да пътуваш? Можеш ли да кажеш за себе си, че си космополит?*
СК Известно време се смятах за космополит, понеже обожавам да пътувам и си мислех, че бих могла да живея където и да е по света. Дали това е вярно не знам, но междувременно въпросът си загуби значението. По-важно ми е да съм способна да си избира подходящата среда. Харесва ми, че в Берлин човек лесно попада в компании, с които може да се чувства малко като в чужбина, понеже общо взето в пътуването винаги ме влечеше самото общуване с хората.

БВ *Какво искаш да предадеш един ден на децата си, което е важно за теб?*
СК Много ще се радвам, бъдещите ми деца да могат да се отнасят с разбира не към себе си и по този начин да могат да се отнасят с разбиране към всичко останало на света. Но не бих се стара-ла прекалено да им предам всичко това, по-скоро си пожелавам да бъдат майка, с която те да се чувстват комфортно.

БВ *Кои са най-ярките спомени от детството ти?*
СК Играта с пиленцата на баба в курника или с козичките на гядо в двора на село в Китка. Също безкрайните летни вечери под ореха или под черницата с много песни и игри, с близки или по-далечни роднини и комшии.

БВ *Какво те прави щастлива?*
СК Преди всичко да създавам музика. При възможност заедно с други хора, за да се създаде музикален диалог. Вярвам, че такъв диалог може да се роди с абсолютно всеки, което считам и за главен принцип в работата на музикалния педагог. Изпитвам радост, когато съм сред природата. И когато се доверявам на живота.

БВ *Обичаш ли провокациите на живота?*
СК Опитвам се да бъда благодарна и за преживяното в тежки ситуации, в което много ми помага смяната на перспективата на наблюдение. Доволна съм, когато постигна това и първоначалните неприятни чувства се превърнат в искрен интерес.

БВ *Кое е било най-трудното нещо за теб досега?*
СК Трудно ми е да върша нещо, с което изобщо не мога да се идентифицирам. Това може да бъде някой семинар, от който не виждам никаква полза, или да речем при втората ми работа в Берлин, когато се очакваше от мен неетично поведение, както и при работата ми в Унгария, когато не успях да разреша екологично-идеологически противоречия.

БВ *Какво е било най-тежкото предизвикателство?*
СК Най-голямото предизвикателство бяха повратните моменти в живота ми, защото често не исках да забелязвам тежестта им или защото им придавах прекалено голямо значение. Например, завършване на училище или обучение, напускане на работа, разделяне с човек или среда.

БВ *Години наред танцуваше в Танцов състав „Янтра“. Какво означава танцът за теб?*
СК Обичам да танцувам. От българска и балканска музика кръвта ми зазира. Но „Янтра“ е за мен нещо много повече от танц. За щастие, в Берлин живеем поне четирима бивши танцьори от „Янтра“, така че ни е много весело. Някой ден ще основем „Дружеството на Българите от Унгария в Берлин“).

БВ *Танцуваш ли и други танци?*
СК Интересуват ме танцовете и музикалните традиции на всеки народ, фокусирам се предимно върху културите на Източна Европа и Латинска Америка. В днешно време работим заедно с един чилийски музикант, с който вчера, например, записахме едно парче, в което смесихме българското хоро с чилийския танц „Куека“. Пожелаваме успех на всеки, който се претраши да танцува на тази музика...

БВ *Какво място заема в живота ти песента?*
СК В момента тя играе просто главната роля. Дълго време се съсредоточавах върху класическото пеене, да речем авторска музика, така че и сега в университета то ми е основната специалност, но учебната ни програма съдържа усвояване на няколко инструмента, както и на най-различни жанрове и стилове. С българското народно звукоизвличане и с трагичионните песни на други народи се занимавам от няколко години и много се радвам, че настоящите ми учители изключително подкрепят моя интерес в тази посока. Спектърът се разширява с джаз-поп-рок. Допълнени с импровизации, лабиращи върху тази вдъхновяваща база, се радват различни идеи и адаптации, които ще мога да използвам при музикалните занятия с младите. Интересно предизвикателство е да преподаваш в берлинските училища, защото трябва да се вземе под внимание високата мултикултурна потребност, тъй като всеки един ученик в класа разполага с различни културни и музикални традиции, които обикновено са отправна точка на неговата мотивация.

БВ *Коя е любимата ти българска книга, филм, песен, вино?*
СК От българска страна съм представител на народното творчество и не познавам много добре литературата и по-елитната култура. По тази причина бих препоръчала „Бай Ганьо“ от Алеко Константинов за четене. Вместо филм – първите няколко сезона на сериала „Пог прикритие“. Вместо вино – ракия, и то домашната на вуичо ми. Относно песните става сложно, просто прекалено много са тези, които харесвам. Измежду българските народни певици гласът на Галина Дурмушлийска стои най-близко до моя вкус. И тук трябва да призная, че оценявам творчеството на Азис и харесвам чалга.

БВ *Кои са първите пет думи, които изплуват в съзнанието ти, когато мислиш или те питат за България?*
СК фолклор, вкусове, кръв, природа, веселие

ИНТЕРВЮТО ВЪЗЕ: ГАБРИЕЛА ХАДЖИКОВА

A BOLGÁR ZENÉTŐL FELFORR A VÉREM INTERJÚ KERTÉSZ SZILVIÁVAL

Tele van energiával, hihetetlen a humora, nyitott a világra, merész, kész falakat áttörni, átgondolni és megváltoztatni az életét, követni a tánc lépéseit, a dal erejét, nyelveket tanulni, nyílnak és őszintének lenni számos emberrel számos országban, s nem csupán mindig mosolyogni, hanem nevetni, sokat és ragályosan.

Amikor először hallottam egy Bába-nap alkalmával, elkereszteltem mézes hangú facsemetének. Az évek folyamán ez a hang megerősödött, sok irányba fejlődött, de tiszta csengése és mézes-sége megmaradt.

Bolgár Hírek *Hol van számodra az „otthon”?* **Kertész Szilvia** Lassan három éve költöztem Berlinbe, azóta alakítgatom viszonylag tudatosan schönebergi otthonomat. Ennek, meg gondolom az idő múlásának köszönhetően is egyre komfortosabbá válik az ittélés, de ezelőtt éreztem már magam otthon Bulgáriában, Óbudán, sőt, még egy eldugott chilei városkában is. Ezeket a helyeket újra felkeresni olyan, mint egy régi jó baráttal találkozni: ott tudjuk folytatni, ahol abbahagytuk.

BH *Hol születtélt? Hol érzed jól magad?* **KSZ** Zuglóban születtem és Óbudán nőttem fel. Annyira megszerettem a III. kerületet, hogy sokáig eszem ágában sem volt elköltözni onnan. Aztán ahogy nyílt ki előttem a világ, egyre ellenállhatatlanabb vágyat éreztem az iránt, hogy ne csak turistaként ismerkedjek távoli vidékekkel. Jobban el akartam mélyülni más országok valóságában. A berlini körülmények jelenleg ideálisak számomra.

BH *Honnan ered a bolgárságod?* **KSZ** Anyukám egy Várna környéki faluból származik, ahol gyerekkorom hosszú nyarait töltöttem. Fontos számomra, hogy a bolgár énem falusi. Magyarországon a Bolgár Művelődési Ház – azaz „A Kultúr” – rendezvényeit látogatva erősítettem bolgár identitásomat, később, a Jantra Tánc-együtteshez csatlakozva pedig magyarországi bolgárként találtam meg a helyemet.

Az első kérdésre visszautalva, bármerre járok, a Jantrát és a »Kultúrt« mindig egy-fajta otthonomnak fogom tekinteni.

BH *Hol vannak a gyökereid?* **KSZ** Amennyire tudom, a gyökereim behálózják Kelet-Európát. Például bolgár nagymamámnak eredetileg még görög keresztneve volt, és gyerekként Edirnéből menekült az akkor lefektetett új határok szerinti bolgár területre. Úgy tűnik, női felmenőim generációkra visszamenőleg is vándorló típusok voltak.

BH *Hol és mit végeztél?* **KSZ** Az Óbudai Gimnáziumban tett érettségi után az ELTE Természettudományi Karán végeztem el az egzotikusan hangzó meteorológus szakot. Jó pár évnyi rendkívül hasznos nemzetközi logisztikai és marketing munkatapasztalat után felismertem, hogy a nagyvállalati karrier hosszú távon nem az én utam, csak még nem láttam más alternatívát. Meghoztam az örült döntést, megtanultam spanyolul és elköltöztem Chilébe. Ott átélt fantasztikus élményeim, amelyekkel köteteket tudnék teleírni, végül Németországba tereltek, hogy felvételizzek a Berlini Művészeti Egyetemre, az UdK-ra.

BH *Boldoggá tesz az, amivel foglalkozol?* **KSZ** A zenepedagógiai képzés, amin részt veszek, az egyik legjobb dolog, ami történhet velem. Hosszú szakmai és mentális út vezetett a sikeres felvételihez, és akkor a java még hátra volt: a kétszakos, teljes munkaidős képzés összehangolása egy félállással, németül. Élvezem a kihívást, mert az erőfeszítéseim jutalma egyrészt egy művészi és pedagógiai fejlődés, ami-ben kitűnő tanárok és mentorok segítenek nekem, másrészt közeli kilátások egy

olyan munkára, amit egyre inkább a hivatásomnak tekintek.

BH *Követed az álmaidat?* **KSZ** Fokozatosan egyre magabiztosabban. Ez azonban nem volt mindig így. Meg kellett tanulnom figyelni a belső hangra.

BH *Mi vonz Bulgáriához? Van kedvenc helyed?* **KSZ** Hosszú ideig a rokonok és a Fekete-tenger partjának felkeresése volt látogatásaim elsődleges célja. A túrázás nagy szenvedélyem lett, ezért a tengert időközben a bolgár hegyvidékre cseréltem, aminél nincs számomra autentikusabb helyszín arra, hogy elvessek a természetben. Van még valami, ami az utóbbi években Bulgáriába csalt, mégpedig a népi ének szemináriumok. Tavaly Binka Dobрева kurzusán voltam Razlogban, idén a Shiroka Laka-i Nemzetközi Nyári Zenei Akadémia volt a célpont, aminek finanszírozására egy DAAD-ösztöndíjat (Német akadémiai csereszolgálat) is nyertem az egyetememen keresztül. Habár a koronavírus miatt az akadémia lemondásra került, a szervezők közbenjárásának köszönhetően és a ösztöndíjat biztosítókkal egyetértésben, sikerült átszerveznem a népi énekórákat Szófiába. A napokban zárjuk a majd' két hetes, intenzív és gyümölcsöző kurzust Maria Leshkova énekesnővel és zenepedagógussal (a Filip Kutev, ill. a Mystery of the Bulgarian Voices Együttesekből ismert). Népzenei hangképzést tanítani nem egyszerű, nagyobb szerepe van az ösztönösségnek, mint más stílusoknál, a tanárnő ennek ellenére rendkívül hasznos instrukciókkal látott el, amelyek új fejlődési utakat nyitottak meg előttem. Nagyon elégedett vagyok az órákkal.

лично време · énidő

BH *Most Berlinben élsz. Hogy kerültél oda?* **KSZ** Amikor Chilébe költöztem, különböző családi farmokon, fenntartható vállalkozásokban önkénteskedtem szállásért és teljes ellátásért cserébe, míg végül egy zeneiskolában kötöttem ki az ország legritkábban lakott régiójában, ahol magánórákat adtam, gyerekkorust vezettem, koncerteztem meg utcazenéltem, mivel előtte több mint tíz évig foglalkoztam klasszikus énekléssel. Tanítási tapasztalataim alapján világossá vált számomra, hogy ebben az irányban szeretném továbbképezni magam, amire az ingyenes és magas színvonalú német felsőoktatás tűnt a legjobb megoldásnak.

BH *Mit vittél magaddal Németországba?* **KSZ** Nyitottságot és etnológia iránti érdeklődést. Meg egy 40 éves retro melegszendvics-sütőt (közismert nevén „Party Grill”).

BH *Szeretsz utazni? Mondhatjuk, hogy kozmopolita vagy?* **KSZ** Egy ideig talán kozmopolitának tartottam magam, mert imádok utazni, és azt hittem, hogy a világ bármely részén boldogulnék. Nem tudom, hogy ez igaz-e, de a kérdés időközben jelentőségét is veszttette számomra. Inkább az vált fontossá, hogy képes legyek megválasztani a nekem megfelelő környezetet. Tetszik, hogy Berlinben könnyen keveredik az ember olyan társaságokba, amelyekkel egy kicsit külföldön érezheti magát, mert engem az utazásban tulajdonképpen mindig is vonzottak a helyiekkel vagy más utazókkal kialakuló interakciók.

BH *Mit szeretnél egy nap átadni a gyermekeid számára? Mi a fontos számodra?*

KSZ Boldoggá tenne, ha leendő gyermeim meg tudnának tanulni megértéssel fordulni saját magukhoz, hogy ilyenformán megérteők lehessenek a világ többi részével szemben is. De nem igyekeznék ezt mindenáron átadni nekik, inkább csak szeretnék olyan anya lenni, akivel komfortosan érezhetik magukat.

BH *Melyek a legélénkebb emlékeid gyermekkorodból?* **KSZ** Amikor a nagymamám kiscsibéivel játszottam a tyúkolban vagy a nagypapám kecskéivel az udvaron, Kitkában. Ugyanott, a végtelen hosszúra nyúlt vacsorák

a diófa vagy az eperfa alatt, sok tánccal, énekkel, közeli vagy akár távolabbi rokonokkal, szomszédokkal.

BH *Mi tesz boldoggá?* **KSZ** Mindenekelőtt a zenélés. Ha lehet, másokkal együtt, hogy kialakulhasson egy zenei párbeszédet. Hiszem, hogy egy ilyen párbeszéd bárkivel létre tud jönni, és ezt tartom a zenetanítás legfőbb alapelvének. Nagy örömet lelem a természetben is. És abban, amikor bízom az életben.

BH *Szereted az élet kihívásait?* **KSZ** Próbálok hálás lenni a nehéz helyzetek által kiváltott élményekért is, amiben sokat segít a megfigyelés perspektívájának változtatgatása. Elégedett vagyok, amikor ez sikerül, és a kezdeti kellemetlen érzések kíváncsi érdeklődéssé tudnak változni.

BH *Mi jelentett számodra nehézséget?* **KSZ** Nehezemre esik életvitelszerűen foglalkozni valamivel, amivel nem tudok azonosulni. Ilyen lehet egy-egy szeminárium, ha nem látom hasznát; vagy mondjuk a második állásom itt Berlinben, amikor etikátlan viselkedést vártak tőlem; esetleg magyarországi munkám, amelynek során környezetvédelmi-ideológiai ellentmondásokat nem tudtam feloldani.

BH *Mi volt a legnagyobb kihívás az életedben?* **KSZ** A legnagyobb kihívást az élet fordulópontjai jelentették számomra, mert azok súlyáról gyakran nem akartam tudomást venni, vagy mert éppen hogy túl nagy jelentőséget tulajdonítottam nekik. Mint például egy iskola vagy képzés elvégzése után, illetve munkahelyről, kapcsolatból vagy közösségből való távozás.

BH *Éveken keresztül táncoltál a Jantra Néptáncegyüttesben. Mit jelent számodra a tánc?* **KSZ** Szeretek táncolni. A bolgár – és a balkáni – zenétől forr a vérem. De a Jantra sokkal többet jelent nekem, mint táncot. Szerencsére legalább négy volt táncos él Berlinben, úgyhogy jól szórakozunk. Egy-szer még megalapítjuk a „Magyarországi Bolgárok Berlini Szövetségét”.

BH *Más népek táncait is ismered?* **KSZ** Minden népcsoport tánc- és zenei hagyományai érdekelnek, elsősorban Kelet-Európa és Latin-Amerika kultúráira összpontosítok. Mostanában egy chilei

zenésszel dolgozunk együtt, tegnap például felvettünk egy számot, amelyben kombináltuk a bolgár horót a chilei cuecával. Sok sikert kívánunk annak, aki valaha táncolni próbálna rá.

BH *Milyen szerepet tölt be az életedben a dal?* **KSZ** Jelenleg egyszerűen főszerepet játszik. Hosszú ideig a klasszikus éneklésre, mondhatni az írott zenére összpontosítottam, így most az egyetemen is ez a főszákom, de a tantervünk számos hangszer és különféle stílusok, műfajok gyakorlását is tartalmazza. A bolgár népi hangképzéssel és más népek tradicionális énekeivel már néhány éve elkezdtem foglalkozni, és szerencsére mostani tanárain rendkívül támogatják ezirányú érdeklődésemet. Majd a jazz-pop-rock vonal szélesítette tovább a spektrumot. Némi improvizációval kiegészülve, ezen az inspiratív bázison lavírozva különböző ötletek és feldolgozások formálódnak, amelyeket később fiatalok zenés foglalkoztatásában is tudok hasznosítani.

Azért izgalmas kihívás a berlini iskolában tanítani, mert figyelembe kell venni egy igen magas interkulturális igényt, mivel az osztály minden tanulója eltérő kulturális és zenei háttérrel rendelkezik, ami általában egyben a motivációjuk kiindulópontja.

BH *Mi a kedvenc bolgár könyved, filmed, dalod és borod?* **KSZ** Bolgár részről a népies vonalat képviselem, ami kevésbé ismeri az irodalmat és a magasszintű kultúrát. Ezért aztán olvasásra a Baj Ganjo-t javasolnám Aleko Konsztantinovtól, film helyett a Pod prikritie sorozat első évadjait, bor helyett házi pálinkát, méghozzá a nagybátyámét. A dalokat illetően bonyolódik a helyzet, mert egyszerűen túl hosszú a kedvencek listája. A bolgár népi énekesnők közül Galina Durmuslijszka hangja áll legközelebb az ízlésemhez. Továbbá ezen a ponton szeretném bevallani, hogy elismerem Azisz munkásságát, és szeretem a csalgát.

BH *Mi az első öt szó, ami eszedbe jut, ha Bulgáriáról kérdeznek?* **KSZ** folklór, ízek, vér, természet, mulatság.

AZ INTERJÚT KÉSZÍTETTE: HADZSIKOSZTOVA GABRIELLA

БЛАГОТВОРИТЕЛЕН КОНЦЕРТ С УЧАСТИЕТО
НА ТАНЦОВ АНСАМБЪЛ „БИЛЯНА“ В
КЪОРЬОШЛАДАН, ОБЛАСТ БЕКЕШ

На 2 август в католическата църква на Къорьошладан се състоя благотворителен концерт, приходите от който бяха дарени за ремонт на покривната конструкция на храма.

Сред изпълнителите (Младите ку-таристи от Тусаалпари, отец Йозеф Хюше) беше и танцовият ансамбъл „Биляна“ от Надкунска реформаторска гимназия, Карцаг. След принудителната пауза от 5 месеца, предизвикана от коронавируса, ансамбълът отново имаше възможност да се изяви пред публика. Много от танцьорите бяха придружени от семействата си. В програмата си те представиха танците, усвоени по време на летния лагер (шонски, добруджански и пирински). Публиката се отблагодари за продукцията с бурни аплодисменти. Благодарение на танцьорите тя получи възможност да се докосне до естетиката, колоритността и самобитността на българската народна култура.

Представлението беше и възможност да се покажат новите народни носии, които ансамбълът успя да придобие с помощта на един успешен конкурс (CSSP-E-NEPTANC-MO-2019-0039). Благотворителното мероприятие

завърши с българска танцова къща, с добро настроение, нови приятелства, укрепване на общностите, както и с гегустация на сирена, организирана от Kiss Házi Sajt Manufaktúra.

ЯНОШ МАЙОР
ХУДОЖЕСТВЕН РЪКОВОДИТЕЛ

MAJOR JÁNOS
MŰVÉSZETI VEZETŐ

JÓTÉKONYSÁGI ELŐADÁS
A BÉKÉS MEGYEI KÖRÖSLADÁNYBAN A BILJANA
BOLGÁR NÉPTÁNCEGYÜTTES RÉSZVÉTELÉVEL

Жóтéконýсáги елőадáст tartottak a körösladányi katolikus templomban 2020. augusztus 2-án, melynek teljes bevételét az épület tetőszerkezetének felújítására fordítják. A fellépők között (Tiszaalpári Gitáros Fiatalok, Hüse József atya) ott volt a karcagi Biljana bolgár néptáncegyüttes is, melynek anyaintézménye a Karcagi Nagykun Református Gimnázium. A koronavírus által generált öt hónapos kényszerszünet után lépett fel újra az

együttес a nagyközönség előtt, a helyszínre a táncосок családtagjai is szép számban érkeztek. Műsorukban a nyári napközis táncтáбор anyagát mutatták be (sop, dobрудzsai és pirini táncок), melyet a lelkes közönség vastappsal hálált meg, s a táncок révén részесе lehetett a bolgár hagyományос куltúra esztétikumának, különlegességének, sokszínűségének. A fellépés során az új bolgár néптáncос ruhák is bemutatásра kerültek, melyек

egy sikeres pályázati beruházásnak köszönhetőк (CSSP-E-NEPTANC-MO-2019-0039). A жóтéконýсáги rendezvény bolgár táncházzal, jó hangulattal, új barátок szerzésével, a közösségek megerősödésével, valamint a Kiss Házi Sajt Manufaktúra jóvoltából sajtкóстолóval, megvendégeléssel ért véget.

ЧАЙ С ЦВЯТ НА КОРАЛ

15 август, Успение Богородично. Този голям християнски празник беше почитен и от църковната общност на българския православен храм "Кирил и Методий". Своите мисли и чувства във връзка с празника споделя с нас Василка Първанова Дьомен, член на фолклорния състав "Зорница".

Събота е, Голяма Богородица. Отдавна не съм ходила в българската черква на „Вагохуг“, с голямата камбанария. Сякаш влизам у дома си. Запалвам свещ и сядам от лявата страна. Отсреща ме гледа голямата икона на Ма́йка Богородица с вишневето наметало. Обичам тази икона и уханието на запален тамян, обзема ме чудно спокойствие след дълги месеци на отчуждение и страх от бъдещето. Мисля си каква болка, каква сила е имала Божията ма́йка да пожертва египтствения си син, да го вгуди разпънат на кръста в страшни мъки. Моля се тихомълком: „Ма́йко наша, закрилий децата ни, дай ни сили, слаби сме.“

С пречистена гуша излизам на гвора и погледът ми се спира на красиво гър-

во с големи зелени листа и накацали по него като малки жълти слънца кръгли плодове. Защо не съм го видяла досега?

„Това е дюля, - казва Руми, - ще узрее чак края на октомври. Майка ми правеше много ароматен чай от дюлеви листа.“

А баба слагаше зрели дюли на гардероба, които изпълваха стаята с тежък аромат.

Откъсвам си няколко листа, вкъщи си правя чай, а уханието му изпълва цялата къща, цветът му е като корал от Червено море, някъде там, в Обетованата земя, където е живяла нашата Божия ма́йка, Дева Мария.

ВАСИЛКА ДОМЕН

KORALLSZÍN TEA

Augusztus 15-e, Szűz Mária mennybevételének napja. Az egyik legnagyobb keresztény ünnepéről a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom gyülekezete is megemlékezett. Dömény Parvanova Vaszilka, a Zornica Hagymányörző együttes táncосának személyes élménybeszámolója következik.

Szombat van, Szűz Mária mennybevételének ünnepe. Rég nem jártam a Vágóhíd utcai bolgár templomban a nagy harang-

toronnyal. Mintha hazatérnék. Gyertyát gyújtok és helyet foglalok baloldalt. Szemből a vöröspalástos Szűzanya néz rám a nagy ikonról. Szeretem ezt az ikont és a tömjénfüst illatát, csodás nyugalom jár át az elidegenedés és a jövőтől való félelem hosszú hónapjai után. Arra gondolok, milyen fájdalmat élt át és milyen erőről tett tanúságot az Istenanya, amikor feláldozta egyetlen fiát, amikor keresztre feszítve látta, szörnyű kínok között. Csendben így imádkozom: „Édesanyánk, óvd meg gyermekeinket, adj erőt, gyengék vagyunk“.

Megtisztult lélekkel lépek ki az udvarra, s tekintetem egy gyönyörű fán akad meg, nagy zöld levelekkel és kerek, sárga gyömolcsőkkel - mintha megannyi apró napocska ereszkedett volna le rá. Hogy nem vettem eddig észre?

„Birsalma“, magyarázza Rumi, „csak október végére érik meg. Édesanyám nagyon illatos teát készített a birsalma leveléből.“

Nagymamám pedig érett birsalmákat tett a ruhásszekrénybe, melyek nehéz illattal töltötték be a szobát.

Leszakítók néhány levelet, otthon teát főzőк belőlük, illata belengi az egész házat, szíне mint a vörös-tengeri korall, valahol ott, az Ígéret Földjén, ahol a mi Istenanyánk, Szűz Mária élt.

DÖMÉNY PARVANOVА VASZILKA

© Агенцията Бней-Нумран • Janiecz-Nyitrai Agnieszka

ПОЧИНА ИЩВАН НЬОМАРКАИ

Институтът по славянски и балтийски филологии с дълбока скръб съобщава, че академик Ищван Ньомаркаи, професор емеритус във филологическия факултет на ЕЛТЕ, почина на 5 август 2020 година на 84 годишна възраст.

зия „Йомвъош Йожеф“, където през 1955 година полага успешен зрелостен изпит. През периода 1956–1961 година е студент в Университет „Йомвъош Лорант“, специалност: „Унгарска и сърбохърватска филология“. През университетските му години от факултета по унгаристика най-голямо влияние върху неговото развитие оказва Геза Барци, а от факултета по славистика – Ищван Книежа и по-късно менторът му Ласло Хадрович, който е и близък приятел на баща му.

Между 1961 и 1973 година работи като учител в техникум по механотехника в Чепел. С колегите си винаги е споделял, че тези години са представлявали най-голямото професионално предизвикателство за него. Същевременно не губи връзката с университета и интереса си към хърватистиката. През 1965 година защитава докторска степен на тема: „Възрожденска лексика в славонската хърватска литература“. През 1973–1974 г. е унгарски лектор в Университета в Жданоф, а през следващата учебна година – в Загребския университет.

През 1975 година започва работа към филологическия факултет на ЕЛТЕ, Катедра по славянски филологии, където е активен член до смъртта си. След оттеглянето в пенсия на Ласло Хадрович Ищван Ньомаркаи получава възможност за изява в университетските среди. През 1981 година става университетски преподавател, от 1981 до 1989 година е доцент, а от 1989 година е професор, по късно професор емеритус. От 1987 до 1989 година оглавява Катедрата по славянски филологии, а от 1998 до 2003 година става първият директор на Института по славянски и балтийски филологии.

През 1979 година придобива степен „кандидат на филологическите науки“ с разработката „Морфологичното и синтактичното адаптиране на чуждите в системата на сръбскохърватския език.“ През 1987 година става доктор на МТА (Унгарска академия на науките) с труда си „Унгарските модели при обновяване на хърватския език“. От 1997 година е чуждестранен член на Хърватската научна и художествена академия. От 2004 година е член-кореспондент на Унгарската академия на науките, а от 2020 година – редовен

член. Основател на Докторска школа по лингвистика към филологическия факултет на ЕЛТЕ, която води от 2001 до 2007 година. Ръководител е и на докторската програма за славянски езици.

Носител е на многобройни унгарски и хърватски награди, сред които се отличава Ордена на Утринната звезда на Република Хърватия (2003) и Рицарският кръст на Република Унгария (2007).

В своите изследвания Ищван Ньомаркаи се фокусира върху историята на езика, историческата диалектология, приложената лингвистика, литературния език, както и върху връзките между унгарския и хърватския език. Истински филолог, изтъкнат представител на будапещенската школа по славистика, който, вървейки по стъпките на своите велики предшественици, придобива същата класическа образованост. Самостоятелните му творби, изследванията и лекциите му се появяват не само на унгарски, но и на хърватски, немски, руски и сръбски. Камо ръководител на катедра и като директор винаги безкористно помага на младите си колеги в професионалното им развитие. Същото се отнася и за отношението му към докторантите, на които редовно помага в издаването на първите им публикации.

Ищван Ньомаркаи беше един изключителен представител на унгарската хърватистика и в по-широк смисъл – на унгарската славистика, единственият жив академик. Кончината му е голяма загуба за цялата унгарска лингвистика. Ищван Ньомаркаи в по-тесен професионален кръг винаги е акцентирал, че трябва да се уважава научните постижения на предците си, да се пазят спомена за тях. Думите му в този мъжен момент се отнасят и до нас. За нас, наследниците, е задължение да пазим и ценим наследството на нашите известни слависти, в това число и научното наследство на Ищван Ньомаркаи. *Да запазим спомена за него!*

ЕЛЪОД ДУДАШ
ИНСТИТУТ ПО СЛАВЯНСКИ И
БАЛТИЙСКИ ФИЛОЛОГИИ

ELHUNYT NYOMÁRKAY ISTVÁN

A Szláv és Balti Filológiai Intézet mély fájdalommal tudatja, hogy Nyomárkay István akadémikus, az ELTE BTK professor emeritusa, 2020. augusztus 5-én, életének 84. évében elhunyt.

Nyomárkay István 1937. március 16-án született Budapesten. A Zemplén megyei nemesi család birtokainak központja Sátoraljaújhelyen feküdt, ahol a professzor úr gyermekkorának nyarait töltötte. Az elemi iskolát Makón kezdte el, majd Budapesten fejezte be. Gimnáziumba előbb a Lónyay utcai Református Gimnáziumba, majd az Eötvös József Gimnáziumba járt, ahol 1955-ben tett sikeres érettségi vizsgát. 1956–1961 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-szerbhorrát szakos hallgatója volt. Egyetemi éveiben a magyar szakon Bárczi Géza volt rá a legnagyobb hatással, míg a szlavisták közül Kniezsa István és későbbi mentora, atyai jó barátja, Hadrovics László. 1961–1973 között középiskolai tanárként dolgozott egy csepeli gépipari technikumban. Kollégái körében mindig mondta, hogy pedagógusi pályájának ezek voltak a legtöbb kihívást jelentő évei. Közben nem szakadt el az egyetemről, és szerepet vállalt a témakörétől, a kroatisztikától sem. A felvilágosodás szóikincse a szlavóniai horvát irodalomban címmel 1965-ben védte meg bölcsészdoktori értekezését. Az 1973–74-es tanévben a leningrádi Zsdanov Egyetem magyar lektora volt, majd a következő tanévben a Zágrábi Egyetemen látta el a magyar lektori teendőket. 1975-ben került az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszékére, amelynek haláláig aktív tagja volt. Hadrovics László nyugdíjba vonulásával kapta meg Nyomárkay István a lehetőséget, hogy egyetemi pályára lépjen. 1981-ig egyetemi docens, 1989-től egyetemi tanár, majd professor emeritus. 1987-től 2003-ig a Szláv Filológiai Tanszék vezetője, 1998–2003 között a Szláv és Balti Filológiai Intézet első intézetigazgatója volt. 1987-ben az MTA doktora lett *A horvát nyelvújítás magyar mintái* című dolgozatával. 1997-től a Horvát Tudományos

és Művészeti Akadémia levelező tagja. 2004-től a Magyar Tudományos Akadémia levelező-, 2010-től pedig rendes tagja. Az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola alapító tagja, majd 2001–2007 között vezetője is volt, illetve a szláv nyelvtudományi doktori program vezetője. Munkásságát számos magyarországi és horvátországi kitüntetéssel jutalmazták, melyek közül mindenképp kiemelkedik a Horvát Köztársaság Hajnalcsillag Rendje (2003) és a Magyar Köztársaság Lovagkeresztje (2007).

Nyomárkay István kutatásaiban a nyelvtörténetre, a történeti dialektológiára, az irodalmi nyelv és nyelvhasználat kérdéseire, valamint a horvát-magyar, magyar-horvát nyelvi kapcsolatokra fókuszált. Igazi filológus volt, a budapesti szlavisztikai iskola markáns képviselője, aki nagy elődei nyomdokán járva ehhez megfelelő széles körű klasszikus műveltséggel is rendelkezett. Önálló művei, tanulmányai, előadásai a magyar mellett horvátul, németül, oroszul és szerbül jelentek meg. Tanszékvezetői, igazgatói éveiben mindig önzetlenül támogatta az ifjabb kollégák szakmai előmenetelét, de ugyanez elmondható a doktori hallgatókra is, akiknek rendszeresen segített első publikációik megjelentetésében.

Nyomárkay István a magyarországi kroatisztika és tágabb értelemben vett szlavisztika kiváló képviselője, egyetlen élő akadémikusa volt. Halála nagy veszteség a magyar nyelvtudomány egésze számára is. Nyomárkay István szűkebb szakmai körben mindig kihangsúlyozta, hogy meg kell becsülnünk elődeink tudományos teljesítményét, emléküket kötelességünk ápolni. Intő szavai e szomorú pillanatban ránk vonatkoztatva is érvényesek. Nekünk, utódoknak kötelességünk jeles szlavistáink örökségének, így Nyomárkay István tudományos életművének ápolása, gondozása.

Emlékét megőrizzük!

DUDÁS ELŐD

SZLÁV ÉS BALTI FILOLÓGIAI INTÉZET

Очаквайте
спектакъла на Малко театро
в Националния театър в Буганеща
на 10 октомври от 19:30 часа в зала „Амтила Касаш“.
Представлението е на български език с унгарски
субтитри. 60 минути без пауза.

Регистрирайте се за отложен спектакъл от месец
март зрители могат да получат билетите си след 20
септември в Българския културен дом в работни дни
между 9 и 16 часа. Телефон за връзка +36-1-216-6560

A Malko Teatro legújabb előadása, a **BG Rádió Repülés**
október 10-én 19:30-tól, a budapesti Nemzeti Színház
Kaszás Attila kamaratermében látható.
Bolgár nyelvű előadás magyar felirattal.
60 perc, szünet nélkül. Az elmaradt márciusi előadásra
regisztrált nézők a Bolgár Művelődési Házban
vehetik át a jegyeiket szeptember 20-a után
minden hétköznapi 9:00 és 16:00 óra között.
Telefon: +36-1-216-6560

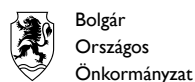

Габриела Хаджикостова и
Атила Шимон пиано, цигулка **Габор Вайс** саксофон, флейта
Ищван Рожа туба **Марцел Дяни** контрабас
Слободан Вертетич акордеон **Томаш Ковач** ударни инструменти
Ника Пап вокал режисура **Ищван Наги**

ПОЛЕ Б РАДНО

КОНЦЕРТ

СЪОБЩЕНИЕ

Българското републиканско самоуправление и Столичното българско самоуправление обявяват конкурс за ограничен брой стипендии на учащи се в средни и висши учебни заведения

КАНДИДАТИТЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ

- › местни жители от български произход
- › да са редовни ученици в средно или висше учебно заведение
- › да имат изявени интереси в някоя област на българската култура
- › да имат добър успех
- › да владеят български език

ДОКУМЕНТИ

- › удостоверение от учебното заведение, че е редовен ученик или студент
- › конкурсен проект, от който да личи приобщеността към българската общност

- › автобиография
- › препоръка от българска гражданска организация – сдружение, институт, училище или частно лице, изявено с дейността си за развитието на българската култура
- › копие от ученическа или студентска книжка за установяване на успеха

СРОК НА ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ

- › 15 октомври 2020 г.

Стипендиите са за десет месеца. В началото на втория семестър стипендиантите от висши учебни заведения трябва да представят документ, че продължават редовното си обучение.

Документите се приемат електронно (bolgonk@bul.hu) или на агреса на самоуправлението (**1062 Budapest, Bajza u. №44**).

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ**

РЕДАКЦИЯ

Виолет Доци (*главен редактор*),
Кирил Наг, Йордан Тютюнкoв
— 1062 Буганеща, ул. Байза 44., 06 (1) 216 4210

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Канцеларията на министър-председателя, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в I., VI., VIII., XIII., XVI. район на Буганеща, Уйпеш, Терезварош, и в Печ, Сегед, Халастелек, Дунахарасту, Дунакеси, Дебрецен и Сигет-сентмиклош.

A **BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT** kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Dóczy Violetta (*főszerkesztő*), Nagy Kiril, Tütümkov Jordan
— 1062 Budapest, Bajza u. 44., 06 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik a Miniszterelnökség, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az I., VIII., XIII. kerületi, az Újpesti, a Terézvárosi, valamint a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Debreceni és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Изследователски институт на българите в Унгария

Bolgár Kutatóintézet
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Унгаро-Българска Стопанска Камара
Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara
1092 Bp., Ráday u. 33/a. · +36(30)655-9589
www.hbcc.eu

Ресторант Царевец
Carevec Étterem
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (20) 417-8576

Хотел Пула · Hotel Rila
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 32-32-991

Българска православна църква
C8. св. Кирил и Методи
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravosláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Архимандрит Атанасий
Atanaszj archimandrita
tel.: +36 (20) 291-5825

Българско училище за роден език
Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Българска гвезична малцинствена германска градина
Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен и информационен център
Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Дружество на българите в Унгария
Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
1061 Budapest, Andrassy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария
Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrassy út 115.
tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Активен наблюдател
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435

СЪОБЩЕНИЕ

Ден на независимостта на България -

Планираното за 19 септември тържество в Халастелек се отлага поради пандемията, причинена от коронавируса.

KÖZLEMÉNY

Bulgária függetlenségének napja -

A szeptember 19-én Halásztelekre tervezett ünnepség a koronavírus-járvány miatt elmarad.

